

كيشمه كيشى عامرى و خه زه لى بو سه رو كايه تيكر دنى فه تح

27-11-2021

نووسه ره كان

ناوه ندى ليكو لينه وهى رووداو

كورته : له وه تهى ئه نجامه كانى هه لياردن له 11 تشرىنى يه كه م راگه يه نراوه، هاوپه يمانى فه تحى گروهه كانى هه شدى شه عى، وهك دوراو ره فتار ده كات، چونكه له نيوان چوار سالدا پيگه ي له ناو په رله مانى عيراق له 48 كورسيه وه كه به ره نجامى مليونيك و 347 هزار دهنگ بوو، بو دهوره به رى 17 كورسى دابه زى، ئه ويش به كه متر له نيوهى دهنگه كانى خولى پيشوويان.

لەو تەي ئەنجامەکانی ھەلبژاردن لە 11 تشرینی بەکەم راگەيەنراوە، ھاوپەيمانی فەتحي گروپەکانی ھەشدي شەعی، وەك دۇراو رەفتار دەكات، چونكە لە نیوان چوار سالددا پینگەي لەناو پەرلەمانی عێراق لە 48 کورسییەووە کە بەرەنجامی ملیۆنیک و 347 ھەزار دەنگ بوو، بۇ دەورەبەری 17 کورسی دابەزی، ئەویش بە کەمتر لە نیووی دەنگەکانی خولی پيشوویمان. ھەرچەندە لە کۆی 21 ھاوپەيمانی بەشدار لە ھەلبژاردن دۆخی فەتحي لەو ھوت ھاوپەيمانییەي دیکە باشترە کە ئەنجامەکانی سفر کورسییە و لەگەل حیزبە دۇراوہکانی دیکە دا دەگەنە 99 لایەن کە بەبەن ھیچ کورسییەك ھاتنە لە پڕۆسەكە دەرەوہ. ھەلبەت فەتحي کە بە نزیكەي نوینەرایەتی دەورەبەری 160 ھەزار چەكداري ھەشد دەكات، ھیوای و ابوو دووہم ھیزی ھەلبژاردن بیٹ بۇ ئەووی بتوانن ژمارەیکەي گەورەي ھاوکیشەي پیکھینانی ھوکومت و پیکھینەریکی سەرەکی دەسەلتای یاسادانان بن.

لە ھەردوو ھەلبژاردنەكە (2018 و 2021) ھادی عامری سەرۆکی ریکخراوی بەدر، سەرۆکایەتی ھاوپەيمانیی فەتحي کردووہ کە لە 2018 بۇ یەكەمجار لەپاش شەری داعش بەو پیکھاتەپەوہ چووہ پەرلەمان، بەلام لەپاش ئەو پاشەکشە گەورەيە و کەمبوونەوہي کورسییەکانی بەدر لە 22 کورسییەووە لە ھەردوو ھەلبژاردنی 2014 و 2018 بۇ تەنھا شەش کورسی لە 2021، تەمومزی ژور لەسەر پینگەي ھادی عامری دروست بووہ، لەبری ئەویش لە ھەندیک بۇنەي گرنگدا زیاتر قەيس خەزەلی ئەمینداری گشتی عەسایب دەرەكەویت. وەك پيشوازیکردنی لە جنین بلاسختاری نوینەری تايبەتی سەرۆکی تەتوہ یەكگرتووہکان لە عێراق لە ناوہپارستی ئەم مانگە بۇ گفتوگۆ لەبارەي ئەنجامەکانی ھەلبژاردن، ئەویش لە کاتیكدا خەزەلی لەگەل "لیت" ی برابدا لە لیستی تیرۆری ئەمریکادان.

پاش دەرکوتنی ئەنجامەکان و پەنابردنی چەكدار و ھەوادارەکانی فەتحي بۇ مانگرتن لەبەردەم ناوچەي سەوز، دەنگۆیکەي وەھا بە نافەرمی بلأوکرایەوہ کە ھادی عامری لە سەرۆکایەتی فەتحي دووربخریتەوہ، بەلام ھەندیک لە پیکھینەرەکانی فەتحي ئەوہیان رەتکردوہ بەبەن ئەوہي روونکردنەوہي زیاتر لەسەر دەرکوتن و جموجولە نمایشییەکانی خەزەلی بەدەن کە بەناوبانگترینیان ھەرەشەکانی بوو بۇ تۆلەکردنەوہ و دادگاییکردنی مستەفا کازمی لەپای کوزرانی دوو لە خۇپیشاندەرە نارازییەکان لە ھەلبژاردن لەبەردەم دەروازەکانی ناوچەي سەوز (5 تشرینی دووہم).

ناوہندە پەرگیرەکانی ھەشد پیناویە پاشەکشەي گەورەي ھەشد لە ھەلبژاردن بەشی گەورەي لە ئەستۆي ھادی عامرییە، ھۆکاری ئەمەش دەگێرئەوہ بۇ پەيوەندی باشی عامری لەگەل سەدر لەلایەك کە نەيھینشتوہ لە ھەلبژاردن وەك مالیکی بەرەنگاری ركبەرەكەیان ببنەوہو، لەلاکەيتر ئەوہ عامری بوو کە رازی بووہ بە دانانی مستەفا کازمی بەسەرۆکوہزیران، کە لەماوہي 15 مانگی بەر ھەلبژاردندا چەند جاریک گروپەکانی ھەشدی بیزارکردووہ. بەرامبەر بەم تۆمەتانەش عامری خۆی و میدیای ریکخراوہكەي، تەزویر و ھاك و ئەجیندای کازمی بۇ بچوكردنەوہي ھەشد بە ھۆکاری ئەو پاشەکشەيە دەرزانن. ھەر لەم سۆنگەپەشەوہ چەند سەرچاوہي جیا ئەوہیان لە عامرییەوہ گواستووہتەوہ کە ئەمجارە پینداگرە لەسەر ئەوہي ئەگەر بەسەرۆکوہزیرانیکی سەدرییش رازی بووہ، ئەوا بۇ دانانەوہي کازمی بۇ خولیکیتری ھوکومت مل نەدات.

راگر و قوولایی ستراتژی فەتحي سوپای پاسدارانی ئێرانە، پیکھینەرەکانیشتی لەپاش بەلە چەكدارە راستەوخۆکانی ئێران، برپاویکراوترین عێراقییەکانە لای تاران، بەلام لە نیوان کەسایەتی عامری و خەزەلیدا ھەندیک جیاوازی ھەيە. عامری ھەلگری نازناوی "شیخی موحاھیدی" ل و لە سەرەتای ھەشتاکانەوہ لەرپیزی فەیلەقی بەدر و ئەنجومەنی بالای ئیسلامیدا لە ئێران کاری کردووہ، بەلام خەزەلی گەنجیکە کە لەقۇزاخەي سوپای مەھدی ھاتووہتە دەرەوہ و پيشتر عێراقی بەجینەھینشتووہ. جگە لەوہش ھینشتا خۆی بە خویندکاری سەدری دووہم دەزانیت و بزوتنەوہكەشي "عەسایب"، لەسەر سکی ریکخستەنەکانی موقتەدا سەدر گەشەي کردووہ. لەرووی تەمەن و پینگەشەوہ نەوہي دووہمی ھیزە شیعەکانی پاش بەدر و دەعوہ و ئەنجومەنی بالای ئیسلامیە.

ھادی عامری - 67 سالی - کە دەرچوووی بەشی ئاماری زانکۆي بەغدايە، بەپیاوی کۆمەلایەتی و ریککەوتن ناسراوہ، تانەي ئەوہي لیدەدریت لە جەماعەتی "ماچ ماچینی سەرو ریشە"، بەلام خەزەلی - 47 سالی - کە ئەویش بەشی جیولۆجیای تەواوکردووہ لە بەغدا، نایشاریتەوہ کە "شروگییەکی رەسەنە"، لە کاتیکیشتا عامری ئەرکی بووہ بە پاراستنی دەستکەوتەکانی بەدر لە وەزارەتی ناوخی و دەزگا ئەمینیەکانی دیکەي عێراق، خەزەلی خەونی پەلکیشان و کۆپیکردنی نمونەي ھەسەن نەسروللای ئەمینداری گشتی حیزبوللای لوبنانی لە عێراق ھەيە. بەتایبەت پاش ئەوہي لە نیوان 2014 - 2018 پینگەي عەسایبی لە تاقە کورسییەکی پەرلەمانەوہ بۇ 15 کورسی بەرزکردوہ کە دەیکردە 30% دەنگەکانی فەتحي، بەر لەوہي لە 2021 پاشەکشە بکات بۇ شەش کورسی و دووچاری کاردانەوہ و بیھواییان بکات.

ھادی عامری سەربازى مەيدانەو سەرورەبىيەکانى زياتر خەباتى چەكدارى و دەرگەوتنەکانىيەتى لەبەرەکانى شەرى دژى داعش، بەلام خەزەلى خۆى بە بانگخوазى بىرى "موقاوومە" دەزانىت، ھەرورەھا مېزەرى پياوى شىيەى تاينى لەسەرە و نازناوى "الشيخ" ى لەخۆى ناو، زياتر لە عامر خواستى پەرگىرى ھەبە و لە كېشەى قووليشدايە لەگەل موقتەدا سەدر، بەوپىيەى لە ئەو جيابوووتەو، ھەر لەسەر حسابى ئەويش پرۆژە سياسىيەكەى خۆى پەرەپنداو.

لەدەرەوھى دوالىزىمى بەدر و عەسايب كە ئىستا لە پىكەوھەلەكردنىكى ناچارىدان، دوو پىكھاتەيتر لە فەتھدان كە "السند" و "نصح" ن، پىگەى ئەم دوو گروپەش ئەو نىيە كە پكابەرى سەرۆكايەتى ھاوپەيمانىيەكە بكەن، بەلام بەگوڤرەى لىدوانەکانيان لەگەل مانەوھى سەرۆكايەتى ھادی عامرىيدان كە پىشنىنەى تەمەن و خەباتى ھەبە.

بۆچوونىكى باو ھەبە كە جموجولى ئەمدوايىبەى قەيس خەزەلى، ئەگەر ھادی عامرىش لە سەرۆكايەتى فەتھ دوورنەخاتەو، ئەوا لە بەدبەھىنانى ھەندىك دەسكەوت شكستخواردووش نايىت. رەنگە ئامانجىش لىي بازاركردن بىت بۆ قەيس خەزەلى وەك دەمپراست و نوڤنەرى ئىسلامى رادىكالى شىيە لە عىراق، پاش ئەوھى كە نوڤنەرىكى ئىوونەتەوھىي سەردانى كرد. لە دىمانەبەكى ئەلجەزىرەشدا كۆمەلەك پەيامى لەبارەى ناوچەكە ئاراستەى راي گىشتى عەرەبى كرد و چوار سال بەر لە ئىستاش لەسەر سنورى ئىسرائىل و لەباشورى لوپنان دەرگەوت. سەبارەت بە عامرىش جگە لەسەرۆكايەتى فەتھ، ئەگەرئىك لەبەردەمىدا ھەبە كە ناوى بخرىتەپوو بۆ سەرۆكايەتیکردنى دەستەى حەشد بەتايبەت كە لەگەل سەدر نزيكايەتى ھەبە، چونكە مانەوھى فالح فەبازىش لەو پىگە فەرمىيە لە پاش ئەوھى خرايە لىستى پىشتىوانانى تىرۆرى ئەمەرىكاو، زياتر وەك كىشە تەمانشا دەكرىت.